

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7Co/36/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1111244476
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Svetlovská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2015:1111244476.2

Rozhodnutie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Svetlovskej a členov senátu JUDr. Blanky Malichovej a JUDr. Zuzany Mališovej v právnej veci navrhovateľa: mal. J. H., X.. XX. X. XXXX, zastúpený zákonným zástupcom J. H.F., X.. XX. X. XXXX, obaja bytom Y. K. XXX/XX, zastúpený advokátskou kanceláriou FUTEJ & Partners, s.r.o., Radlinského 2, Bratislava, proti odporkyni: Slovenská republika, zastúpená Národnou bankou Slovenska, Imricha Karvaša 1, Bratislava, o náhradu škody, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 10. októbra 2014, č. k. 12C 183/2011-515, na odvolanie navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I zo dňa 9. decembra 2014, č. k. 12C 183/2011-529 a uzneseniu Okresného súdu Bratislava I zo dňa 9. decembra 2014, č. k. 12C 183/2011-531, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti **p o t v r d z u j e .**

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zo dňa 9. decembra 2014, č. k. 12C 183/2011-529 **p o t v r d z u j e .**

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zo dňa 9. decembra 2014, č. k. 12C 183/2011-531 **p o t v r d z u j e .**

Odporkyni náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal uložiť odporkyni povinnosť zaplatiť mu sumu 203,18 eur s 9,25 % úrokom z omeškania ročne od 19. 4. 2011 do zaplatenia, titulom náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom Národnej banky Slovenska podľa zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov a zároveň zamietol návrh navrhovateľa na začatie prejudiciálneho konania pred Súdny dvorom Európskej únie podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ust. § 3 ods. 1, 2, § 9 ods. 1, § 15 ods. 1, § 17 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov a vecne tým, že navrhovateľ v konaní vznik škody a nesprávny úradný postup odporkyne, ako ani príčinnú súvislosť medzi škodou a nesprávnym úradným postupom nepreukázal. Poukázal na skutočnosť, že Úrad pre finančný trh rozhodnutím zo dňa 21. 3. 2002 schválil PODIELOVÉMU DRUŽSTVU SLOVENSKE INVESTÍCIE (ďalej „Družstvo“) Prospekt investície, pri ktorom Družstvo požiadalo o schválenie jeho dodatku spolu s prílohou a to zápisnicou z riadnej členskej schôdze Družstva zo dňa 9. 1. 2003, podľa ktorej mal Úrad pre finančný trh schválením Prospektu investície odobriť projekt družstiev s tým, že Úrad pre finančný trh Družstvo v upozornení zo dňa 13. 5. 2003 oboznámil o splnení podmienok pre schválenie tohto dodatku a upozornil Družstvo, že nie je povinný preverovať pravdivosť alebo hodnovernosť údajov uvedených v Prospekte investície s výnimkou identifikačných údajov vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt a oprávnenosti osôb podpisujúcich Prospekt,

z dôvodu vykonávania dohľadu nad činnosťou vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt, ale nie dohľadu nad celkovou činnosťou Družstva s tým, že dňa 2. 6. 2008 uzavrelo Družstvo s obchodnou spoločnosťou CAPITAL INVEST, o.c.p., a.s. v likvidácii, (ďalej „obchodník s cennými papiermi“) Zmluvu o riadení portfólia, podľa ktorej sa obchodník s cennými papiermi, ako obhospodarovateľ, zaviazal riadiť portfólio Družstva ako jeho klienta v súlade so schváleným Prospektom investícií a jeho dodatkami, čo v sebe zahŕňalo hospodárenie s portfóliom klienta na základe rozhodnutia obhospodarovateľa, sledovanie a vyhodnocovanie spravovaného portfólia, obstarávanie predaja cenných papierov z portfólia klienta, uschovávanie a správu cenných papierov, optimalizáciu portfólia, poskytovanie konzultácií a finančných analýz a obchodník s cennými papiermi sa zaviazal zabezpečiť mieru zhodnotenia portfólia klienta vo výške 8 % ročne. Súd prvého stupňa vykonaným dokazovaním zistil, že Národná banka Slovenska rozhodnutím zo dňa 20. 8. 2008, č. OPK-9750-5/2007 uložila obchodníkovi s cennými papiermi pokutu vo výške 9.958,18 eur (300.000,- Sk) za porušenie ust. § 54 ods. 2, § 73 ods. 1 písm. a), § 74 ods. 1, ods. 7 písm. b) zák. č. 566/2001 Z. z. a rozhodnutím zo dňa 22. 4. 2008, č. OPK-2744-5/2007-PLP zmenila obchodníkovi s cennými papiermi povolenie na poskytovanie investičných služieb a povolila mu, okrem iného, poskytovanie investičnej služby podľa ust. § 6 ods. 1 písm. d) v spojení s § 5 ods. 1 písm. a), b), c) zák. č. 566/2001 Z. z., s obmedzením podľa § 59 ods. 3 tohto zákona a poskytovanie investičných služieb, investičných činností a vedľajších služieb podľa § 6 ods. 1 a 2 v spojení s § 5 ods. 1 zák. č. 566/2001 Z. z. v špecifikovanom rozsahu, s poukazom na výpoveď obchodníka s cennými papiermi zo Zmluvy o riadení portfólia a skutočnosti, že Družstvo požiadalo listom zo dňa 15. 4. 2010 Národnú banku Slovenska o preskúmanie postupu obchodníka s cennými papiermi a o výkon dohľadu na mieste dôvodiac, že výpoveďou zmluvy sa Družstvo dostalo do zložitejšej situácie, pretože obchodník s cennými papiermi zabezpečoval pre Družstvo odbyť výrobkov a iné a listom zo dňa 23. 4. 2010 požiadalo Družstvo Národnú banku Slovenska o zjednanie nápravy v činnosti obchodníka s cennými papiermi, pretože tento si neplnil voči nemu svoje základné povinnosti, spočívajúce v zabezpečení zhodnotenia finančných prostriedkov jemu zverených do správy. Súd prvého stupňa taktiež zistil, že Národná banka Slovenska rozhodnutím o predbežnom opatrení zo dňa 12. 7. 2010, č. ODT-8305/2010 podľa § 25 ods. 1 písm. a) zák. č. 747/2004 Z. z. uložila obchodníkovi s cennými papiermi povinnosť zdržať sa nakladania s majetkom klientov, ktorý mu bol zverený bez písomného súhlasu Národnej banky Slovenska, keďže na základe najmä oznámenia Družstva vzniklo dôvodné podozrenie z možného poškodenia klientov obchodníka s cennými papiermi a rozhodnutím zo dňa 21. 12. 2010, č. ODT-8305-5/2010, potvrdeným Bankovou radou Národnej banky Slovenska rozhodnutím zo dňa 1. 3. 2011, č. GUV-274/2011, odobrала obchodníkovi s cennými papiermi povolenie na poskytovanie investičných služieb z dôvodov podľa § 156 ods. 2 písm. a), § 55 ods. 7, ods. 9, § 85 ods. 2 v spojení s ust. § 84 ods. 1 písm. b), § 76 ods. 2 a § 77 ods. 7 zák. č. 566/2001 Z. z. a rozhodnutím zo dňa 26. 8. 2010, č. OPK-5664/1-5/2010 zastavila konanie o schválenie dodatku k Prospektu investície z dôvodu, že žiadosť neobsahovala náležitosti stanovené zákonom, čo potvrdila Banková rada Národnej banky Slovenska rozhodnutím zo dňa 7. 12. 2010, č. GUV-1744/2010. Rozhodnutím zo dňa 30. 5. 2011, č. ODT-10890-4/2010, právoplatným dňa 18. 7. 2011, Národná banka Slovenska zakázala Družstvu, ako vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt predaj majetkových hodnôt z dôvodu porušenia ust. § 129 ods. 3 v spojení s § 128 ods. 1 písm. b), c), h) zák. č. 566/2001 Z. z. tým, že zmenou skutočností uvedených v Prospekte investície Družstvo tento Prospekt nedodržiavalo a neurobilo žiadne kroky k tomu, aby stav Družstva uviedlo do súladu s údajmi v Prospekte investícií. Súd prvého stupňa mal za preukázané, že majetok vložený do investičných nástrojov Družstva je tvorený podielmi v družstvách EDSI, KPDSI a DDSI a na 98,85 % podielom zmenkami emitenta CI HOLDING, a.s., pričom v zmysle prijatej investičnej stratégie v Prospekte investície by angažovanosť voči jednému emitentovi nemala prekročiť 30 % podielu na celkových aktívach vyhlasovateľa verejnej ponuky a podiel emitenta CI HOLDING, a. s. na celkových aktívach predstavovala 91,45 % a teda Prospekt investície nebol zo strany Družstva dodržaný a Národná banka Slovenska preto považovala za vhodné aby sa v aktívach družstva nachádzali finančné nástroje aj iných subjektov ako subjektov nachádzajúcich sa v skupine CI HOLDING, a. s., z dôvodu rozloženia investičného rizika. Súd prvého stupňa poukázal na skutočnosť, že Okresný súd Bratislava I uznesením zo dňa 11. 4. 2011, č. k. 3K/95/2010-21, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 5. 5. 2011, vyhlásil konkurz na majetok Družstva ako úpadcu a do funkcie správcu bol ustanovený H.. H. Z. s tým, že mal vykonaným dokazovaním zároveň preukázané, že navrhovateľ bol členom Družstva na základe rozhodnutia predstavenstva Družstva o prijatí za člena družstva zo dňa 20. 4. 2010 a vlastníkom členského podielu v hodnote 203,18 eur. Žiadosťou zo dňa 11. 2. 2011 navrhovateľ požiadala Družstvo o zrušenie jeho členského podielu v Družstve, na základe čoho Družstvo potvrdením zo dňa 30. 3.

2011 potvrdilo zánik jeho členstva v Družstve k 30. 3. 2011 a vznik nároku na vyrovnací podiel v sume 203,18 eur, ktorý si ako pohľadávku prihlásil navrhovateľ v konkurznom konaní vedenom na majetok Družstva. Predmetná pohľadávka bola správcom konkurznej podstaty popretá a navrhovateľ sa v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 8Cbi 70/2011, ktoré nie je doposiaľ právoplatne skončené, domáha na základe incidenčnej žaloby určenia pravosti jeho pohľadávky. Z takto zisteného skutkového stavu súd prvého stupňa vyvodil záver, že navrhovateľ nepreukázal žiadnu zo zákonných podmienok pre založenie zodpovednosti odporkyne, teda nesprávny úradný postup, existenciu škody a ani príčinnú súvislosť medzi vzniknutou škodou a nesprávnym úradným postupom. K nesprávnemu úradnému postupu odporkyne spočívajúcom v oneskorenom zistení neaktuálnosti údajov zahrnutých do Prospektu investície a následného oneskorenia zákazu činnosti Družstva uviedol, že dohľad NBS nad činnosťou Družstva ako vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt bol regulovaný zákonom č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch. Družstvo bolo oprávnené vypracovať podnikateľský plán pre svoje podnikanie a následne tiež prospekt investície, ktorý bol na základe žiadosti Družstva schválený Úradom pre finančný trh. Úrad pre finančný trh nebol povinný preverovať pravdivosť ani hodnovernosť údajov uvedených v prospekte investície s výnimkou identifikačných údajov vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt a oprávnenosti osôb podpisujúcich prospekt investície. Podľa § 128 ods. 1 písm. h) zák. č. 566/2001 Z.z. za pravdivosť údajov v prospekte investície zo zákona zodpovedá a zodpovedal štatutárny orgán vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt. Dohľad nad činnosťou vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt vykonával v obmedzenom, resp. vymedzenom rozsahu, spočívajúcom v kontrole tých povinností uložených vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt zákonom a to zverejnenie schváleného Prospektu investície pred začatím verejnej ponuky (§ 126 ods. 2, § 127 ods. 1 zák. č. 566/2001 Z.z.), aktuálnosť prospektu investície počas lehoty platnosti - trvania verejnej ponuky, plnenie informačných povinností vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt (§ 130 zák. č. 566/2001 Z.z.), splnenie povinnosti predložiť na posúdenie oznámenie o verejnej ponuke majetkových hodnôt, dodržiavanie zákazu poskytovať úvery a pôžičky z peňažných prostriedkov zhromaždených od verejnosti (§ 126 ods. 5 zák. č. 566/2001 Z.z.). Až od 1.6.2010 išlo aj o dodržiavanie schváleného prospektu investície (novelizovaný § 129 ods. 3 zákona č. 566/2001 Z.z.). NBS v súvislosti s výkonom dohľadu nad Obchodníkom s CP v roku 2007 boli predložené aj údaje o štruktúre majetku družstva k 31.12.2005 a k 31.12.2006 pričom boli zistené nedostatky v oblasti dodržiavania prospektu investície. Podľa zákona č. 566/2001 Z.z. v relevantnom znení účinnom v roku 2007, však nebolo možné vyhlasovateľovi majetkových hodnôt uložiť sankciu za nedodržiavanie prospektu investície a ani za jeho neaktualizovanie, pretože táto povinnosť v predmetnom období nebola vyhlasovateľovi uložená zákonom. NBS ako štátny orgán môže podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy SR konať iba na základe ústavy, v jej medziach a rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon a teda nemohla si ako dohliadajúci orgán svojvoľne prisvojiť kompetencie nad rámec zákonnej úpravy. Povinnosť aktualizácie Prospektu investície sa vzťahovala primárne na Družstvo, ktoré malo v takom prípade vypracovať dodatok Prospektu investície a predložiť ho na schválenie NBS. Ak štatutárny orgán Družstva nespĺnil povinnosť a o nových významných skutočnostiach nepredložil dodatok k Prospektu investície, NBS mohla tieto skutočnosti zistiť až s určitým časovým odstupom, najmä pri plnení zákonom uloženej periodickej informačnej povinnosti Družstva. Štatutárny orgán Družstva počas celej doby verejnej ponuky zodpovedal za pravdivosť a úplnosť údajov v Prospekte investície (§128 ods. 1 písm. h) zákona č. 566/2001 Z.z.), pričom schválenie Prospektu investície nemalo za následok aj schválenie Zmluvy o riadení portfólia, ktorá bola zaradená do zoznamu zmlúv zabezpečujúcich odbyt výrobkov vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt alebo realizáciu poskytovaných služieb, ktoré poskytuje (§ 128 ods. 1 písm. a/ bod 10 zákona č. 566/2001 Z.z.); NBS nemala právomoc vykonávať dohľad nad celkovou činnosťou Družstva. Družstvo až do 15.4.2010, kedy požiadalo o preskúmanie postupu Obchodníka s CP, nesignalizovalo NBS zhoršenie jeho finančnej situácie, príp. nedostatky v činnosti Obchodníka s CP. Pri výkone dohľadu na mieste samom v dňoch 20.4. do 6.5.2010 NBS zistila zmeny v údajoch v Prospekte investície, ktoré by mohli ovplyvniť hodnotenie majetkových hodnôt, s následkom neaktuálnosti Prospektu investície, nie však jeho neplatnosti, pretože zo žiadnych ustanovení zákona č. 566/2001 Z.z. nevyplýva neplatnosť Prospektu investície pre neaktuálnosť jeho údajov. NBS vyzvala Družstvo na predloženie žiadosti o schválenie dodatku Prospektu investície. Ako vyplýva z rozhodnutia NBS zo dňa 26.8.2010, č. OPK-5664/1-5/2010, Družstvo predmetnú žiadosť NBS síce predložilo, táto však neobsahovala všetky náležitosti podľa zákona č. 747/2004 Z.z., pričom rovnaké nedostatky mal aj dodatok Prospektu investície v zmysle zákona č. 566/2001 Z.z., a tieto neboli i napriek viacnásobnému predĺženiu lehoty na doplnenie žiadosti a dodatku odstránené a konanie bolo zastavené. Medzičasom NBS iniciovala konanie o uložení sankcie podľa § 144 ods. 4 zákona č. 566/2001 Z.z. za porušenie ust. § 129 ods. 3 cit. zákona, ktoré ukončila vydaním rozhodnutia dňa 30.5.2011 č.

ODT-10890-4/2010, ktorým zakázala Družstvu predaj majetkových hodnôt. Je teda zrejmé, že NBS konala v rámci svojich oprávnení stanovených zákonom a súd v jej postupe nezistil nesprávny úradný postup. K nesprávnemu úradnému postupu žalovanej spočívajúcemu v prijatí nedostatočných opatrení na nápravu protiprávneho stavu po zisteníach v prerokovaní nedostatkov súd prvého stupňa uviedol, že predmetom konania je nesprávny úradný postup NBS vo vzťahu k Družstvu, a nie Obchodníka s CP. Odporkyňa nebola v žiadnom záväzkovom či inom vzťahu s Obchodníkom s CP. Účastníkom takého vzťahu vzniknutého na základe zmluvy o riadení portfólia bolo len Družstvo, a preto z tohto právneho vzťahu potom vyplývali práva a povinnosti len jeho účastníkom s tým, že dohľad NBS bol limitovaný zákonom č. 566/2001 Z.z., a preto informácie a podklady, ktoré mala NBS zisťovať v rámci predmetu dohľadu podľa § 135 ods. 2 a § 137 ods. 2 zák. č. 747/2004 Z.z. o dohľade, sa vzťahovali výlučne ku konkrétnemu druhu dohliadaného subjektu, v danom prípade k Družstvu ako vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt so zohľadnením jemu zákonom vymedzených povinností. Zákon Družstvu neukladal povinnosti v oblasti obmedzenia a rozloženia rizika, prípadne krytia rizika. NBS na základe údajov o štruktúre majetku Družstva k 31.12.2005 a 31.12.2006 síce zistila nedostatky v oblasti dodržiavania Prospektu investície, avšak podľa právnej úpravy platnej v danom období roka 2007 nemohla uložiť Družstvu sankciu, pretože povinnosť dodržiavať Prospekt investície sa v tom čase na vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt nevzťahovala. NBS, ako štátny orgán, ktorého činnosť je všeobecne regulovaná čl. 2 ods. 2 Ústavy SR, nemohla konať nad rámec, rozsah a spôsob stanovený zákonom a preto zistené nedostatky a nezrovnalosti v činnosti Družstva prerokovala na stretnutí s členmi štatutárneho orgánu Družstva dňa 24.8.2007 a súčasne dala odporúčania na nápravu tohto stavu. NBS v danom období (po 24.8.2007) preto nemohla pristúpiť k uloženiu peňažnej sankcie, pozastaviť alebo zakázať predaj majetkových hodnôt za nedodržiavanie Prospektu investície podľa § 144 ods. 4 zák. č. 566/2001 Z.z., ktoré oprávnenia použila pri zistení neaktuálnosti Prospektu investície po 1.6.2010. K nesprávnemu úradnému postupu žalovanej spočívajúcemu v prijatí nedostatočných opatrení na nápravu protiprávneho stavu po zistení závažných pochybení obchodníka pri činnosti voči Družstvu súd prvého stupňa uviedol, že z listinných dokladov - rozhodnutí NBS o uložení pokuty vo výške 500.000,-Sk (rozhodnutie z 8.1.2008 č. OPK 9750/3/2007), vo výške 300.000,-Sk (rozhodnutie z 20.8.2008 č. OPK-9750-5/2007), je zrejmé, že NBS činnosť Obchodníka s CP sledovala a nebolo jej povinnosťou informovať Družstvo o výsledných zisteniach. Zák. č. 747/2004 Z.z. o dohľade totiž ustanovuje v § 2 ods. 2, že dohľad nad dohliadanými subjektmi je neverejný a konanie pred NBS vo veciach dohľadu rovnako neverejné. Preto je účastníkom konania v konaní o uložení pokuty alebo inej sankcie alebo opatrenia na nápravu len dohliadaný subjekt alebo iná osoba, ktorej sa má pokuta, prípadne sankcia uložiť. Navyiac, vzhľadom na záväzkový vzťah medzi Obchodníkom s CP a Družstvom založený Zmluvou o riadení portfólia bolo primárne povinnosťou Družstva, ktoré malo všetky dostupné informácie o činnosti Obchodníka s CP, aby zabezpečilo priamu kontrolu plnenia jeho povinností a dohľad nad jeho činnosťou voči Družstvu. V tomto smere potom nemožno zanedbať ani povinnosti samotnej žalobkyne, ktorá sa ako členka Družstva mala aktívne a včas zaujímať o svoje práva a ich výkon voči Družstvu a jeho orgánom, v zmysle zásady "práva patria bdelym" a zamedziť tak znehodnoteniu, príp. nevyožiteľnosti svojich majetkových a iných práv súvisiacich s Družstvom. V súvislosti s otázkou existencie škody, ako ďalšej podmienky pre úspešné uplatnenie práva na náhradu škody podľa zák. č. 514/2003 Z.z., súd prvého stupňa poukázal na skutočnosť, že navrhovateľ sa ako bývalý člen Družstva, s ktorým bol v právnom vzťahu, a z ktorého mu vzniklo právo na vyplatenie vyrovnacieho podielu, musí domáhať zaplataenia svojej pohľadávky voči Družstvu, ktoré je vo vzťahu k nemu v pozícii dlžníka, resp. osoby, ktorá je povinná navrhovateľovi vydať získaný prospech v podobe vyrovnacieho podielu s tým, že navrhovateľ si pohľadávku voči Družstvu síce uplatnil v konkurznom konaní vyhlásenom na majetok Družstva, avšak v čase rozhodovania súdu nepreukázal bezúspešnosť uplatňovania svojich práv voči družstvu, pričom toho času nie je možné ustáliť majetok Družstva, s ktorým bol navrhovateľ v záväzkovom vzťahu, a z ktorého majetku by mohla byť uspokojená jeho pohľadávka uplatňovaná v prebiehajúcom konaní o náhradu škody za nesprávny úradný postup, a to i po skončení konkurzného konania. Z tohto dôvodu nemohol súd prvého stupňa ustáliť, či a najmä v akej výške vznikla navrhovateľovi škoda, ktoré okolnosti sú rozhodné pre konanie o nároku na náhradu škody voči štátu. Na podporu svojej argumentácie súd prvého stupňa poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 199/2005 a rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25Cdo 1404/2004, v zmysle ktorých nárok na náhradu škody podľa zák. č. 514/2003 Z. z. môže byť v občianskom súdnom konaní úspešne uplatnený voči štátu až vtedy, ak nemožno dosiahnuť uspokojenie pohľadávky veriteľa voči dlžníkovi iným titulom, napr. titulom vydania bezdôvodného obohatenia voči tomu, kto tento prospech získal a je povinný ho vydať a preto, ak má navrhovateľ pohľadávku voči subjektu, ktorý ju získal ako prospech a má povinnosť tento prospech vydať, resp. kým nepreukázal bezúspešné domáhanie

sa úhrady pohľadávky voči dlžníkovi, nie je daný základný predpoklad zodpovednosti štátu a tým ani predpoklad existencie škody. Za nepreukázanú označil súd prvého stupňa aj existenciu príčinnej súvislosti medzi škodou a nesprávnym úradným postupom. Rozhodnutie v časti výroku, ktorým zamietol návrh navrhovateľa na začatie prejudiciálneho konania pred súdnym dvorom Európskej únie podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, odôvodnil právne článkom 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a vecne tým, že nie je povinný predložiť prejudiciálnu otázku formulovanú navrhovateľom Súdnemu dvoru Európskej únie, nakoľko nejde o súd rozhodujúci v poslednom stupni a navrhovateľ nežiadal o výklad platnosti právneho aktu Európskej únie a zároveň mal za to, že zodpovedanie prejudiciálnych otázok navrhovateľa nie je pre rozhodnutie súdu potrebné. Súd prvého stupňa uviedol, že do zák. č. 566/2001 Z. z. bola transponovaná smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/71/ zo dňa 4. 11. 2003 a jej účel je vyjadrený v čl. 1 ods. 1, podľa ktorého jej účelom je zosúladiť požiadavky na vypracovanie, schvaľovanie a zverejňovanie prospektu, ktorý sa zverejňuje pri verejnej ponuke cenných papierov alebo pri ich prijatí na obchodovanie na regulovanom trhu nachádzajúcom sa alebo pôsobiacom v rámci členského štátu. Na účely tejto smernice sa za cenné papiere považujú prevoditeľne cenné papiere definované v čl. 1 ods. 4 smernice Rady č. 93/22/EHS zo dňa 10. 5. 1993 a patria k nim a/ akcie akciových spoločností a iné cenné papiere rovnocenné akciám akciových spoločností, b/ dlhopisy alebo iné formy dlhových cenných papierov, ktoré sú obchodovateľné na kapitálovom trhu a c/ všetky ostatné cenné papiere, s ktorými sa bežne obchoduje a ktoré dávajú právo na nadobudnutie takýchto prevoditeľných cenných papierov prostredníctvom upísania alebo výmeny, alebo ktoré dávajú právo na peňažné vyrovnanie, okrem platobných prostriedkov. Mal za zrejmé, že navrhovateľom označená smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/71/ES zo dňa 4. 11. 2003 sa primárne aplikuje na prospekt zverejňovaný pri verejnej ponuke cenných papierov a ich prijatí na obchodovanie. Uviedol, že nakoľko označená smernica bola transponovaná do nášho právneho poriadku a týkala sa primárne oblasti právnej úpravy prospektu zverejňovania pri verejnej ponuke cenných papierov a nie pri verejnej ponuke majetkových hodnôt a bola transponovaná v jej súlade, vo vzťahu k prejednávanej veci je irelevantné zaoberať sa otázkami uvedenými navrhovateľom v návrhu na začatie prejudiciálneho konania. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti tomuto rozsudku v časti výroku, ktorým súd prvého stupňa návrh navrhovateľa na zaplatenie istiny 203,18 eur s príslušenstvom zamietol, podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie z dôvodu, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 205 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 205 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p.) a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.) a navrhol rozsudok v napadnutej časti zmeniť a jeho návrhu vyhovieť, resp. rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Zároveň žiadal priznať náhradu trov konania. Namietal, že súd prvého stupňa nezohľadnil, že odporkyňa nepostupovala v súlade s princípom právneho štátu, ktorého súčasťou je aj princíp právnej istoty, keď základným atribútom je istota subjektov práva, že sa voči nim bude zachovávať právo a teda orgány verejnej moci budú vo vzťahu k nim postupovať v súlade s ústavou a platnými právnymi predpismi, t. j., že ich postup bude zo strany subjektov práva predvídateľný. Uviedol, že sa spoliehal, že nedôjde ku škode na jeho úkor, pretože vychádzal z garancie odporkyne ako orgánu dohľadu a nemohol predpokladať, že dohľad nad Prospektom investície je podľa odporkyne len formálny, resp., že takýto je jeho obsah podľa výkladu odporkyne, pretože zákon o dohľade takýmto spôsobom obsah dohľadu nad Prospektom investícií nedefinoval a postup odporkyne bol svojvoľný v neprospech každého, ktorý sa na odporkyňu z hľadiska stability a ochrany investície spoliehal. Argument odporkyne, že upozornila Družstvo, že vykonáva dohľad nad činnosťou Družstva ako vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt podľa ust. § 135 ods. 1 zák. č. 566/2001 Z. z., ale nie dohľad nad celkovou činnosťou Družstva posúdil ako úplne irelevantný, nakoľko nemohol mať o takto zúženom dohľade orgánu vedomosť a nesúhlasil so záverom súdu prvého stupňa, že neexistuje príčinná súvislosť medzi škodou a porušením zákonných povinností odporkyne, spočívajúcom v nesprávnom výkone dohľadu, ktorým bol porušený zák. č. 566/2001 Z. z.. Za obzvlášť nepochopiteľný navrhovateľ považoval záver súdu prvého stupňa, že sa mal viac starať o svoje záležitosti v rámci zásady „právo patrí bdelym“, nakoľko ku škode došlo v rámci porušenia zákonnej povinnosti odporkyne vykonávať zákonom stanovené povinnosti dohľadu a nie v dôsledku toho, že nebol „bdelý“ s tým, že mu nepatrili ani zákonom stanovené právomoci dohľadu nad činnosťou Družstva, ani obchodníka s cennými papiermi, ktorými mohol zabezpečiť dodržiavanie zákona o cenných papieroch, resp. sankciami, k dodržiavaniu zákona porušujúci subjekt

donútiť. Uviedol, že povinnosťou Národnej banky Slovenska podľa ust. § 137 ods. 2 Zákona o cenných papieroch je a bolo zisťovanie a vyhodnocovanie informácií a podkladov o skutočnostiach, ktoré sa týkajú dohliadaných subjektov a ich činností, pričom podľa ust. § 135 ods. 1 Zákona o cenných papieroch, ktorý platí v tomto znení už od 1. mája 2007, Družstvo ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt, ako aj obchodník, patrili a patria k povinne dohliadaným subjektom zo strany Národnej banky Slovenska, napriek tomu, že odporkyňa v priebehu celého konania tvrdila opak, a preto mala Národná banka Slovenska zisťovať všetky informácie a podklady o dodržiavaní, resp. nedodržiavaní povolení na činnosť vydaných Národnou bankou Slovenska Družstvu (Prospekt investícií, vydaný vtedajším Úradom pre finančný trh a následne pravidelne kontrolovaný Národnou bankou Slovenska) a obchodníkovi s cennými papiermi s tým, že povinný zákonný dohľad zo strany Národnej banky Slovenska bol dokonca koncipovaný tak široko, že má zisťovať informácie a podklady aj o iných rizikách, ako tých vyplývajúcich z povolení na činnosť, vrátane rizík, ktorým sú vystavené dohliadané subjekty a v rámci nich aj Družstvo činnosťou obchodníka, ako i vrátane rizík, ktoré mohli viesť k ohrozeniu záujmov klientov dohliadaných subjektov, teda aj navrhovateľa. Poukázal na skutočnosť, že v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 7C/206/2011 bolo výpoveďou svedka A.. B. E., M..., preukázané, že Národná banka Slovenska už v roku 2007 pri kontrole Družstva zistila, že z hľadiska rizikovosti portfólia má nedostatočne rozložené portfólio, ktoré bolo tvorené zmenkou jediného emitenta, a to spoločnosti CI HOLDING, a. s., ktorý v tom čase akcionársky vlastnil obchodníka s cennými papiermi, z čoho vyplýva, že Družstvo malo všetky peňažné prostriedky od neho získané, investované v subjekte personálne a majetkovo prepojenom s obchodníkom a Družstvom a Národná banka Slovenska sa po zistení o rizikovosti portfólia Družstva uspokojila s takou nápravou stavu, že toto portfólio bolo po tomto vytknutí zo strany banky, rozložené namiesto jednej do troch zmeniek, a to zmeniek vystavených spoločnosťou CI HOLDING a. s., CI Reality, s.r.o. a GLOBAL production s.r.o., pričom posledné dve spoločnosti boli opäť 100 % dcérskymi spoločnosťami CI HOLDING, a. s. a vo všetkých troch spoločnostiach bol navyše, či už členom predstavenstva alebo konateľom, A.. Z. Č., vtedajší predseda predstavenstva obchodníka. Uviedol, že odporkyňa naďalej akceptovala stav, že celé portfólio Družstva je rozložené a investované do prepojených subjektov s CI HOLDING a. s. a obchodníkom a napriek tomu, že vydala právoplatné sankčné rozhodnutie voči obchodníkovi, v ktorom konštatovala, že obchodník s cennými papiermi vo svojej činnosti, pre svojich klientov a v rámci nich aj výslovne pre Družstvo, porušil zákon o cenných papieroch vo viacerých podstatných ohľadoch, ani po vydaní tohto rozhodnutia, okrem udelenej pokuty vo výške 10.000 eur, nevyužila svoje kompetencie v zmysle zákona o cenných papieroch a neprijala žiadne následné kontrolné alebo významnejšie opatrenia (predbežne alebo celkom zakázať činnosť obchodníkovi alebo družstvu, resp. zrušiť povolenie na činnosť obchodníkovi alebo udeliť sankcie priamo členom predstavenstva alebo obchodníka). Mal za to, že následné podcenenie situácie a umožnenie ďalšej činnosti Družstva aj obchodníka s cennými papiermi, vyústilo v roku 2010 do nedostupnosti ním vložených prostriedkov do Družstva, pričom odporkyňa svojou nečinnosťou a ľahostajným prístupom k svojim kompetenciám zapríčinila aj to, že už nemohol rozpoznať riziko svojej investície, resp., že túto investíciu mu odporkyňa svojim zanedbateľným dohľadom ani v minimálnej možnej miere neochránila. Poukázal na skutočnosť, že odporkyňa tým, že dňa 4. marca 2011 obchodníkovi s cennými papiermi odňala licenciu na činnosť a Družstvu zakázala činnosť v roku 2011, potvrdila dlhodobé porušovanie zákona o cenných papieroch, z čoho vyplýva tolerovanie porušovania právnych predpisov minimálne od roku 2008 do roku 2011 Národnou bankou Slovenska. Vo svojom odvolaní ďalej uviedol, že odporkyňa svojím rozhodnutím zo dňa 30. mája 2011, č. ODT-10890-4/2010, právoplatným dňa 18. júla 2011, zakázala Družstvu predaj majetkových hodnôt z dôvodu neaktuálnosti Prospektu investícií s tým, že odporkyňa ustálila trvanie neaktuálnosti Prospektu až od mája 2010 účelovo, nakoľko údaje zahrnuté do Prospektu boli v skutočnosti neaktuálne dlhodobo pred májom 2010, späťne k 31. decembru 2006, kedy došlo v sídle Národnej banky Slovenska dňa 27. augusta 2007 k stretnutiu s poverenými členmi predstavenstva Družstva za účelom prerokovania nezrovnalostí a problémov v jeho činnosti a údaje o subjektoch, s ktorými je Družstvo majetkovo prepojené, boli neaktuálne minimálne od 1. októbra 2009 a údaje o majetkových aktívach, ktoré sa majú nadobudnúť z peňažných prostriedkov nadobudnutých na základe verejnej ponuky majetkových hodnôt a základné strategické zámery podnikateľskej činnosti Družstva, boli neaktuálne už k 31. decembru 2006 z čoho vyplýva, že Družstvo svojím konaním porušovalo ust. § 129 ods. 3 v spojení s § 128 ods. 1 písm. b), c) a h) a § 125c ods. 1 v spojení s § 127 ods. 4 zákona o cenných papieroch od 31. decembra 2006, avšak odporkyňa voči Družstvu úradne zasiahla až v máji 2011, kedy činnosť Družstva zakázala. V ďalšom navrhovateľ uviedol, že žiadna platná právna norma neumožňuje vysloviť záver o predčasnosti podania žaloby, a to ani vtedy, ak navrhovateľ doposiaľ nemal možnosť vymôcť plnenie od subjektu, ktorý jediný

je podľa názoru odporkyne, ako aj prvostupňového súdu, povinný mu dané plnenie vrátiť s tým, že ani zák. č. 514/2003 Z. z. nevyžaduje žiadne predchádzajúce vysporiadanie súkromnoprávných vzťahov, ale naopak pripúšťa regresnú náhradu. Mal za to, že ak by prebiehajúce konkurzné konanie vylučovalo podanie občianskoprávnej, či inej žaloby o náhradu škody, potom by zákon o konkurze a reštrukturalizácii fakticky suspendoval Občiansky zákonník, zákon o zodpovednosti za škodu, ako i trestný zákon v platnom znení a to až do doby právoplatného skončenia konkurzného konania a súčasne by to znamenalo, že občianskoprávna zodpovednosť, zodpovednosť štátu, či trestnoprávna zodpovednosť je subsidiárna voči zodpovednosti úpadcu podľa zákona o konkurze. Namietol, že zo zápisníc o pojednávaní pred súdom prvého stupňa vyplýva, že listinné dôkazy vyžiadané súdom prvého stupňa, resp. predložené účastníkmi konania neboli riadne vykonané spôsobom podľa § 129 ods. 1 O. s. p., s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31. januára 2012, sp. zn. 6 MCdo 11/2010.

Odporkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa navrhla rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti potvrdiť. Nesúhlasila s tvrdením navrhovateľa, že je povinnosťou všeobecného súdu dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, keď aj podľa konštantnej judikatúry Ústavného súdu SR všeobecný súd musí dať odpoveď na tie otázky nastolené účastníkom konania, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania a odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 241/07). Uviedla, že podstatou práva na spravodlivé konanie nie je právo na úspech v konaní, a teda právo na rozhodnutie zodpovedajúce názorom a predstavám navrhovateľa, a preto jeho tvrdenie, že rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti považuje za denegatio iustitiae, je účelové. Taktiež uviedla, že navrhovateľ sa účelovo snaží dodatočne navrhovať vykonanie ďalších právne irelevantných dôkazov, ktoré iba odďaľujú vydanie rozhodnutí vo veci a zároveň sa snaží vyfabulovať fiktívnu existenciu jej údajného nesprávneho postupu a tiež fikciu, kedy sa tak stalo, pretože údajný nesprávny úradný postup nebol preukázaný a neexistuje. Poukázala na skutočnosť, že navrhovateľ nevyužil všetky možnosti na uplatnenie a vymoženie svojho nároku, pretože nepodal žiadny návrh proti členom predstavenstva ani členom kontrolnej komisie Družstva, ktorí boli zodpovední za jeho riadenie, za hospodárenie a nakladanie s jeho majetkom. Taktiež poukázala na skutočnosť, že kompetencie Národnej banky Slovenska pri vykonávaní dohľadu nad dohliadanými subjektmi sú dané platnými právnymi predpismi a ich medze vyplývajú aj z Ústavy SR a konštantnej súdnej judikatúry, podľa ktorej všetky orgány verejnej moci môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach, v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, pričom je vylúčený extenzívny výklad (interpretácia) týchto ústavných princípov vyplývajúcich z článku 2 ods. 2 Ústavy SR s tým, že Národná banka Slovenska postupovala v súlade s Ústavou SR a platnými právnymi predpismi, nebola nečinná, nespôsobilá žiadne prietahy a pri svojom postupe voči Družstvu a aj obchodníkovi s cennými papiermi dodržiavala zákonné pravidlá, zakotvené ustanoveniami zákona o dohľade a zákona o cenných papieroch. Bola názoru, že navrhovateľ mohol požiadať Národnú banku Slovenska o vysvetlenie jej zákonom zverených kompetencií v oblasti dohľadu nad finančným trhom a muselo mu byť známe, že s investíciou je spojené aj riziko a doterajší alebo propagovaný výnos nie je zárukou budúcich výnosov s tým, že Národná banka Slovenska môže ukladať sankcie dohliadanému subjektu len za také porušenie a neplnenie povinností, ktoré sú dohliadanému subjektu uložené zákonom a ktoré zároveň patria do pôsobnosti a kompetencií orgánu dohľadu a až od účinnosti novelizovaného ust. § 129 ods. 3 zákona o cenných papieroch, teda až od 1. júna 2010, boli povinnosti vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt rozšírené tak, že Družstvo ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt malo zákonom uloženú aj povinnosť dodržiavať schválený Prospekt investície a teda až odvtedy mohla Národná banka Slovenska dohliadať, či Družstvo schválený Prospekt investície dodržiava. Uviedla, že povinnosť aktualizovať Prospekt investície bola stanovená vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt až od 1. januára 2009, na základe novelizovaného ust. § 127 ods. 4 zákona o cenných papieroch v znení zák. č. 558/2008 Z. z. a počas celej doby od vyhlásenia verejnej ponuky majetkových hodnôt, štatutárny zástupca vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt nepretržite zodpovedal a zodpovedá investorom za pravdivosť a úplnosť údajov v Prospekte investície, pričom informácie a podklady, ktoré má Národná banka Slovenska zisťovať v rámci predmetu dohľadu sa vždy vzťahujú výlučne ku konkrétnemu druhu dohliadaného subjektu so zohľadnením jeho zákonom uložených povinností. Poukázala na skutočnosť, že žiaden zákon neukladal vyhlasovateľom verejnej ponuky majetkových hodnôt žiadne povinnosti v oblasti obmedzenia a rozloženia rizík ani

krytia, na rozdiel od iných dohliadaných subjektov a preto reálne neexistujúce povinnosti Družstva nemohla Národná banka Slovenska kontrolovať, nakoľko vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt mal v súvislosti s rizikom iba jednu informačnú povinnosť podľa ust. § 129 ods. 1 písm. b) zákona o cenných papieroch, ktorá spočívala v tom, že zverejnené alebo hromadne používané oznámenie o verejnej ponuke majetkových hodnôt muselo obsahovať taktiež upozornenie, z ktorého vyplývalo, že s touto investíciou je spojené aj riziko a doterajší alebo propagovaný výnos nie je zárukou budúcich výnosov a preto za dodržiavanie Prospektu investície Družstva bolo aj voči členom družstva vždy zodpovedné predstavenstvo ako štatutárny orgán, a to bez ohľadu na fakt, či vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt táto povinnosť bola alebo nebola osobitne zákonom uložená. Ďalej uviedla, že mohla kontrolovať len to, či si Družstvo plní informačné povinnosti o verejných ponukách majetkových hodnôt, či informácie zverejňované Družstvom obsahujú náležitosti predpísané zákonom a či Družstvo ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt zverejňuje finančné správy v zmysle bývalého ust. § 130 zákona o cenných papieroch, pričom tieto informácie odporkyňa nepotvrdzovala a ani nemohla potvrdzovať, pretože mohla postupovať len v súlade s bývalými ustanoveniami § 129 a § 130 zákona o cenných papieroch a nemohla potvrdzovať správnosť finančných ukazovateľov Družstva. Nesúhlasila s tvrdením navrhovateľa, že vo vzťahu k Družstvu bola nečinná, nakoľko vydala relevantné rozhodnutia, pričom sa nedopustila žiadnych prietáhov v konaní a postupovala v rámci jej oprávnení a v súlade so zákonom o cenných papieroch, zák. č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako aj Ústavou SR. Zároveň uviedla, že v zápisnici o pojednávaní síce nie je osobitne uvedené, že na tomto pojednávaní boli prečítané určité listiny alebo ich presne označené časti, ale z nej jasne vyplýva, že súd prvého stupňa jednotlivé dôkazy, nachádzajúce sa doteraz v súdnom spise, oboznámil a presne špecifikoval o aké doklady išlo s tým, že v súlade s ust. § 121 O.s.p., netreba dokazovať skutočnosti všeobecne známe alebo známe súdu z jeho činnosti, keď z odôvodnenia uznesenia Najvyššieho súdu SR zo dňa 27. februára 2008, sp. zn. 1Obo/283/2006 vyplýva, že dôkazy, na ktoré účastník dodatočne poukazuje, sú súdu všeobecne známe, pretože účastník viedol desiatky sporov na rovnakom skutkovom a právnom základe voči rôznym dlžníkom, takže dokazovanie v tomto smere nebolo potrebné vykonať, pričom odporkyňa je známe, že na Okresnom súde Bratislava I sú proti nej vedené stovky sporov na rovnakom skutkovom a právnom základe a vo všetkých sporoch majú navrhovatelia rovnakého právneho zástupcu.

Odvolací súd preskúmal vec viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 212 ods. 1 O. s. p. v znení účinnom od 1. júna 2014, túto prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa vo veci samej riadne zistil skutkový stav veci, keď vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 120 ods. 1 O. s. p.) z hľadiska posúdenia opodstatnenosti návrhu, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil (§ 132 O. s. p.) a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite odôvodnil (§ 157 ods. 2 O. s. p.).

Podľa § 219 ods. 2 O. s. p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľ bol členom PODIELOVÉHO DRUŽSTVA SLOVENSKE INVESTÍCIE, Poľná 1, Bratislava, IČO: 35 784 717 (ďalej „Družstvo“), toho času v konkurze vyhlásenom uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 11. 4. 2011, č. k. 3K/95/2010 - 21, právoplatným dňa 5. mája 2011, pričom na základe žiadosti navrhovateľa o zrušenie členského podielu v Družstve došlo k zrušeniu jeho členstva a navrhovateľovi vzniklo právo na vyplatenie vyrovnacieho podielu vo výške 203,18,- eur, ktorý si navrhovateľ prihlásil ako pohľadávku v konkurznom konaní vedenom na majetok Družstva.

Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že dňa 2. 6. 2008 bola medzi Družstvom ako klientom a obchodnou spoločnosťou CAPITAL INVEST, o.c.p., a.s. v likvidácii, Poľná 1, Bratislava, (ďalej „obchodník s cennými papiermi“), ako obhospodarovateľom uzavretá Zmluva o riadení portfólia podľa ust. § 43 zák. č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj

„Zmluva“), predmetom ktorej podľa článku I. bod 2 Zmluvy bol záväzok obchodníka s cennými papiermi hospodáriť s portfóliom Družstva, pravidelne sledovať a vyhodnocovať spravované portfólio, obstarávať predaj cenných papierov z portfólia, nákup cenných papierov a prvé nadobudnutie cenných papierov od emitenta do portfólia Družstva v súlade so schválenými prospektami investícií, uschovávať a spravovať cenné papiere nachádzajúce sa v portfóliu Družstva, uskutočňovať optimalizáciu a taktické zmeny v portfóliu Družstva a poskytovať mu konzultácie a finančné analýzy, pričom podľa Prílohy č. 2 k Zmluve sa obchodník s cennými papiermi zaviazal zabezpečiť mieru zhodnotenia Družstva vo výške 8 % ročne.

Medzi účastníkmi konania nebolo sporným, že po výpovedi Zmluvy zo dňa 30. 3. 2010 zo strany obchodníka s cennými papiermi, Národná banka Slovenska rozhodnutím zo dňa 21. 12. 2010, č. ODT-8305-5/2010, odobrala obchodníkovi s cennými papiermi povolenie na poskytovanie investičných služieb, potvrdeným rozhodnutím Bankovej rady Národnej banky Slovenska zo dňa 1. 3. 2011, č. GUV - 274/2011 (ďalej „rozhodnutie o odobratií povolenia“) a rozhodnutím zo dňa 30. 5. 2011, č. ODT-10890-4/2010, Národná banka Slovenska zakázala Družstvu predaj majetkových hodnôt (ďalej „rozhodnutie o zákaze činnosti“) podľa ust. § 144 ods. 4 písm. c) zák. č. 566/2001 Z. z. z dôvodu porušenia § 129 ods. 3 v spojení s ust. § 128 ods. 1 písm. b), c), h) zák. č. 566/2001 Z. z. a ust. § 125c ods. 1 v spojení s § 127 ods. 4 zák. č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej „zák. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch“).

V posudzovanej veci sa navrhovateľ domáhal uloženia povinnosti odporkyni zaplatiť jej škodu v sume 203,18 eur s 9,25 % úrokom z omeškania ročne od 19. 4. 2011 do zaplatenia, ktorý mu mal vzniknúť v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom Národnej banky Slovenska, ktorý spočíval v tom, že Národná banka Slovenska oneskorene zistila neaktuálnosť Prospektu investícií Družstva, keď Družstvo porušovalo ust. § 129 ods. 3 v spojení s ust. § 128 ods. 1 písm. b), c), h) a ust. § 125c ods. 1 v spojení s ust. § 127 ods. 4 zák. č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a Národná banka Slovenska zasiahla až v máji 2011, kedy vydaním rozhodnutia o zákaze činnosti, zakázala Družstvu činnosť, hoci neaktuálnosť Prospektu investícií bola už od 31. 12. 2006, v prijatí nedostatočných opatrení zo strany Národnej banky Slovenska po 24. 8. 2007, kedy pri kontrole Družstva zistila, že z hľadiska rizikovosti portfólia, má portfólio nedostatočne rozložené, t. j., že Družstvo malo všetky získané peňažné prostriedky investované v subjekte personálne a majetkovo prepojenom s obchodníkom s cennými papiermi, pričom rizikovosť rozloženia portfólia je jedným z najdôležitejších ukazovateľov, ktoré Národná banka Slovenska pri výkone dohľadu sleduje a má sledovať, Národná banka Slovenska prijala od 20. 8. 2008 do 4. 3. 2011, kedy nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie o odobratií povolenia, nedostatočné opatrenia a zapríčinila, že navrhovateľ nemohla rozpoznať riziko svojej investície už skôr, najmä po zisteniach, že obchodník s cennými papiermi poskytol Družstvu investičnú službu, ktorú mu poskytovať nemohol.

V posudzovanej veci sa navrhovateľ voči štátu domáha náhrady škody, ktorá mu mala byť spôsobená nesprávnym úradným postupom Národnej banky Slovenska podľa zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej „zák. č. 514/2003 Z. z.“).

Hmotnoprávnym základom pre uplatnenie práva navrhovateľa na náhradu škody je ust. § 9 zák. č. 514/2003 Z. z., podľa ktorého štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom.

Zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom má povahu objektívnej zodpovednosti, ktorej sa nemožno zbaviť a ktorá je založená na súčasnom (kumulatívnom) splnení troch podmienok, ktorými je nesprávny úradný postup, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody.

Prvotnou podmienkou pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom je existencia nesprávneho úradného postupu, ktorý zákon č. 514/2003 Z. z. v ustanovení § 9 bližšie vysvetľuje tak, že za nesprávny úradný postup je potrebné považovať aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné priet'ahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Podľa konkrétnych okolností toho - ktorého prípadu, môže však ísť o akúkoľvek činnosť spojenú s výkonom právomoci určitého štátneho orgánu, ak pri tomto výkone alebo v súvislosti s ním dôjde k porušeniu pravidiel stanovených právnymi

predpismi pre konanie štátneho orgánu alebo k porušeniu poriadku, ktorý vyplýva z povahy, funkcie alebo cieľov tejto činnosti. Úradný postup nie je spravidla možné v právnom predpise upraviť do najmenších podrobností a preto je potrebné správnosť úradného postupu posudzovať i z hľadiska účelu, k dosiahnutiu ktorého postup štátneho orgánu smeruje. Nesprávnym úradným postupom môže byť aj nevydanie alebo oneskorené vydanie rozhodnutia v dôsledku porušenia stanovených alebo primeraných lehôt na jeho vydanie, lebo znaky nesprávneho úradného postupu má aj nečinnosť štátneho orgánu alebo jeho činnosť, ktorá nie je vykonaná v stanovenej lehote alebo v lehote, ktorá zodpovedá právu na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov (článok 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky).

Ani vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) medzi nesprávnym úradným postupom a škodou zákon č. 514/2003 Z. z. nevysvetľuje. V právnej teórii sa týmto vzťahom označuje priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah príčinnej súvislosti ide, ak je medzi nesprávnym úradným postupom a škodou vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva, pričom otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach. Právnym posúdením je vymedzenie, medzi ako ujmou (ako následkom) a ako skutočnosťou (ako príčinou) tejto ujmy má byť príčinná súvislosť zisťovaná. Pre posúdenie vzniku zodpovednosti za škodu má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda (majetková ujma), za ktorú je náhrada požadovaná. Práve vo vzťahu medzi konkrétnou ujmou poškodeného (pokiaľ vznikla) a konkrétnym konaním škodcu (ak je protiprávne) sa zisťuje príčinná súvislosť. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala. Pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku; časová súvislosť ale napomáha pri posudzovaní vecnej súvislosti. V postupnom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná (sama je následkom niečoho) a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu.

Príčinná súvislosť (kauzálny nexus) je podstatným prvkom zodpovednostnej skutkovej podstaty. Vyžaduje sa, aby protiprávne konanie (delikt, nezákonné rozhodnutie, nesprávny úradný postup) a vznik škody boli v logickom slede (nexus = spojenie, súvislosť, sled), teda, aby protiprávne konanie bolo príčinou a vznik škody vrátane jej rozsahu následkom tejto príčiny. Nestačí iba pravdepodobnosť príčinnej súvislosti, či okolnosti nasvedčujúcej jej existencii; príčinnú súvislosť treba vždy preukázať. Rozhodujúca je vecná súvislosť príčiny a následku a túto nemožno riešiť vo všeobecnej rovine, ale vždy v konkrétnych súvislostiach. Príčinou vzniku škody môže byť len také konanie (alebo opomenutie), bez ktorého by škodný následok nevznikol. Základom je úvaha (test *conditio sine qua non* spoločný pre takmer všetky právne systémy Európskej únie), či by škodlivý následok nastal bez konania škodcu. Ak by tomu tak bolo, príčinná súvislosť by daná nebola. Podľa teórie tzv. adekvátnej príčinnej súvislosti, príčinná súvislosť je daná vtedy, ak je škoda podľa všeobecnej povahy, obvyklého chodu vecí a skúseností adekvátnym dôsledkom protiprávneho úkonu. Súčasne však musí byť preukázané, že škoda by bez tejto príčiny nebola nastala a existenciu príčinnej súvislosti zisťuje súd, ktorý so zreteľom na konkrétne okolnosti vyhodnocuje, či tu príčinná súvislosť je alebo nie. Pri riešení otázky príčinnej súvislosti je právnym posúdením veci vymedzenie, medzi akou ujmou (ako následkom) a akou skutočnosťou (ako príčinou) tejto ujmy má byť príčinná súvislosť zisťovaná. Pre posúdenie zodpovednosti za škodu má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda (majetková ujma), za ktorú je požadovaná náhrada.

Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

Podľa § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka, uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

Z dikcie citovaných zákonných ustanovení teda vyplýva, že škoda ako kategória občianskeho práva sa chápe ako ujma, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného a je objektívne vyjadriteľná

v peniazoch, t. j. všeobecným ekvivalentom a je napravitelná poskytnutím majetkového plnenia, teda poskytnutím predovšetkým peňazí. Skutočnou škodou (damnum emergens) sa rozumie ujma, ktorá musí spočívať v zmenšení majetkového stavu poškodeného oproti stavu pred škodnou udalosťou. Podľa ustanovenia odseku 1 sa uhrádza skutočná škoda a ušlý zisk. Ušlý zisk je v podstate ušlým majetkovým prospechom a spočíva v nenastalom zväčšení (rozmnožení) majetku poškodeného, ktoré by bolo možné dôvodne očakávať s ohľadom na pravidelný beh vecí, nebyť škodnej udalosti. Poškodený je povinný vznik škody preukázať, v súdnom konaní ho preto zaťažuje dôkazné bremeno o tom, že škoda vznikla.

Nevyhnutným predpokladom pre záver o tom, že postup odporkyne v preskúmvanej veci bol nesprávny, je normatívne vyjadrenie „správneho úradného postupu“ a zistenie, že odporkyňa tento postup nezachovala s tým, že v posudzovanej veci nesprávny úradný postup odporkyne mal spočívať aj v tom, že odporkyňa oneskorene zistila neaktuálnosť Prospektu investícií Družstva.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že ak v posudzovanej veci úradným postupom je postup odporkyne ako orgánu štátu súvisiaci s výkonom štátnej (verejnej) moci, ktorý sa dotýka navrhovateľa, predovšetkým jeho individuálnych práv a povinností, tak neobstojí jej námietka spočívajúca v tvrdení, že povinnosťou odporkyne bolo dohliadať na aktualizáciu Prospektu investícií.

Povinnosť aktualizovať Prospekt investície bola Družstvu uložená s účinnosťou až od 1. 1. 2009 na základe novelizovaného ustanovenia § 127 ods. 4 zák. č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch v spojení s ust. § 125c ods. 1. zák. č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a preto sa na odporkyňu nemohla vzťahovať povinnosť dohliadať na aktuálnosť Prospektu investícií realizovanú pred týmto dátumom, t. j. pred 1. 1. 2009, z čoho vyplýva, že ak v rozhodnom období, t. j. do novelizácie zák. č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch vykonanej zák. č. 558/2008 Z. z., neexistovala samotná povinnosť Družstva aktualizovať Prospekt investícií, je z povahy veci vylúčený dohľad zo strany odporkyne v tomto smere z dôvodu, že nebolo možné kontrolovať povinnosť, ktorá sama o sebe v rozhodnom čase ani neexistovala.

Odvolací súd považuje za potrebné poukázať aj na skutočnosť, že Družstvo ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt malo zákonom uloženú povinnosť dodržiavať schválený Prospekt investície až od 1. 6. 2010, kedy boli novelou ustanovenia § 129 ods. 3 zák. č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch, vykonanej zák. č. 129/2010 Z. z. rozšírené povinnosti družstva a preto pokiaľ Družstvo od 31. 12. 2006 do 1. 6. 2010 zo zákona takúto povinnosť nemalo, nemohla odporkyňa skúmať ani túto povinnosť prostredníctvom výkonu dohľadu, keď Družstvo samo o sebe nebolo povinné Prospekt investície dodržiavať.

Nebolo možné sa stotožniť ani s námietkou navrhovateľa o povinnosti odporkyne v oblasti skúmania rizikovosti portfólia Družstva, nakoľko zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch neukladal vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt v tomto smere žiadne povinnosti a preto ani odporkyni z neho nevyplývala povinnosť, ktorá by jej ako povinnému subjektu takúto povinnosť ukladala. Je nepochybné, že ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiahli do základných práv subjektu, avšak na druhej strane nemožno prehliadať, že štát je povinný striktné dodržiavať právo v jeho ideálnej (škodu nepôsobiacej) interpretácii vo svetle presne zákonom stanovených povinností odporkyne a štát by sa nemohol zbaviť zodpovednosti za postup odporkyne iba v prípade, ak by sa jeho postup ukázal mylným, zasahujúcim do základných práv navrhovateľa, ktorý však nemôže vychádzať z toho, ako takýto postup navrhovateľ vyhodnotil, ale musí vychádzať výlučne z toho, že nemožno prisúdiť odporkyni pri aplikácii zákonov viac povinností ako tých, ktoré jej konkrétnym spôsobom vyplývajú zo zákona, čo je proporcionálne s tým, že nemožno poskytovať ochranu štátnemu orgánu, ktorý si prisvojí pri aplikácii zákona viac práv.

Z obsahu Zmluvy uzavretej medzi Družstvom a obchodníkom s cennými papiermi vyplýva, že jej podstatou bol výkon finančných operácií za účelom obhospodarovania cenných papierov a iných finančných nástrojov a iných operácií súvisiacich s riadením portfólia Družstva, čo v praxi znamenalo, že obchodník s cennými papiermi obchodoval vo vlastnom mene na účet Družstva, čiže riziko nieslo samotné Družstvo, ktoré bolo iniciátorom celého obchodu Družstva, ktoré dávalo pokyny na nákup, či predaj toho ktorého finančného nástroja (článok III bod 1 písm. c/ Zmluvy v spojení s § 5 zák. č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch). V danom prípade išlo o služby, ktoré Družstvo ako klient obchodníka

s cennými papiermi využívalo na vlastné riziko s vedomím, že ziskovosť uvedených operácií nie je zaručená a navrhovateľ si ako člen Družstva, ktoré za týmto účelom zhodnocovalo portfólio, musel byť vedomý, že vývoj na finančných trhoch nemožno s istotou predpovedať a odhadnúť, čo je podstatným znakom týchto obchodov prostredníctvom obchodníkov s cennými papiermi s tým, že až do rozhodnutia odporkyne zo dňa 21. 12. 2010, č. ODT-8305-5/2010, ktorým odobrala obchodníkovi s cennými papiermi povolenie na poskytovanie investičných služieb, potvrdeným rozhodnutím Bankovej rady Národnej banky Slovenska zo dňa 1. 3. 2011, č. GUV - 274/2011, vykonával obchodník s cennými papiermi túto činnosť ako regulovanú Národnou bankou Slovenska a činnosť Družstva, ktorého bola navrhovateľ v rozhodnom čase členom, spĺňala znaky investovania s finančnými prostriedkami, disponibilnými za účelom ich zhodnotenia, pričom táto forma nakladania s vlastným majetkom je spôsob zhodnocovania na vlastné riziko, riziko v zmysle neistého výnosu z realizovaného finančného investovania a zodpovednosť štátu nemôže nahrádzať primárnu zodpovednosť obchodníka s cennými papiermi voči Družstvu, či sekundárnu zodpovednosť Družstva voči navrhovateľovi.

Nebolo možné stotožniť sa ani s námietkou navrhovateľa o nedostatočných opatreniach odporkyne na nápravu protiprávneho stavu po zistení závažných pochybení obchodníka s cennými papiermi pri činnosti voči Družstvu, nakoľko odhliadnuc od aktívneho prístupu odporkyne k obchodníkovi s cennými papiermi, preukázaného jej rozhodnutím zo dňa 8. 1. 2008, č. OPK - 9750/3/2007, ktorým uložila obchodníkovi s cennými papiermi pokutu vo výške 16.596,96 eur (500.000,- Sk), kedy po zrušení a vrátení vecí na ďalšie konanie Bankovou radou Národnej banky Slovenska, opätovne rozhodnutím zo dňa 20. 8. 2008, č. OPK-9750-5/2007, uložila obchodníkovi s cennými papiermi pokutu vo výške 9.958,18 eur (300.000,- Sk) a následne rozhodnutím zo dňa 21. 12. 2010, č. ODT-8305-5/2010, ktorým odobrala obchodníkovi s cennými papiermi povolenie na poskytovanie investičných služieb, odvolací súd považuje za dôležité zdôrazniť nasledovné.

Navrhovateľ sa nemôže v konaní domáhať náhrady škody titulom nesprávneho úradného postupu, ktorý má spočívať v takom pochybení v postupe odporkyne, ktoré sa týkajú hmotnoprávneho posúdenia vecí, keď takéto hmotnoprávne pochybenia sa môžu priamo odraziť v obsahu rozhodnutí odporkyne, nakoľko nie je možné za nesprávny úradný postup považovať to, keď výklad zákona, právne posúdenie vecí, či aplikácia zákona na daný skutkový stav zo strany štátneho orgánu sú odlišné od tých, aké očakáva ten účastník, koho práv, či právom chránených záujmov sa má rozhodnutie dotýkať.

Odvolací súd sa preto v celom rozsahu stotožnil so správnym právnym záverom súdu prvého stupňa, že odporkyňa svojím postupom neporušila svoje povinnosti, keďže pri výkone verejnej moci postupovala v rozsahu svojich kompetencií daných jej zákonom, nedopustila sa pri svojom rozhodovaní žiadneho excesu a ani nepostupovala spôsobom nezlučiteľným s ochranou základných práv a ľudských slobôd, a preto jej postup nie je možné kvalifikovať ako nesprávny podľa zák. č. 514/2003 Z. z.

Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že postup odporkyne bol v súlade s článkom 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého štátne orgány môžu konať iba na základe Ústavy, v jej medziach, v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon a preto pokiaľ odporkyňa zisťovala podmienky a predpoklady pre vydanie vyššie uvedených rozhodnutí, za týmto účelom nepochybne zhromažďovala podklady (dôkazy), hodnotila zistené skutočnosti, tieto právne posúdila a iné opatrenia, ktoré od odporkyne navrhovateľ očakával a namietal ich nedostatočnosť, nemôžu byť na ujmu odporkyni. V daných prípadoch išlo o činnosť priamo smerujúcu k vydaniu rozhodnutí a prípadné nesprávnosti a vady pri tomto zisťovaní podkladov a pri ich posudzovaní sa potom prejavia práve v obsahu rozhodnutia a z hľadiska zodpovednosti štátu môžu zakladať jeho zodpovednosť za nezákonné rozhodnutie, pričom navrhovateľ v priebehu celého konania pred súdom prvého stupňa vytýkal len nesprávny úradný postup odporkyne. Odvolací súd má za to, že pochybenia, či nedostatky spočívajúce v tom, že odporkyňa pred svojím rozhodnutím nesprávne (nedostatočne) vyhodnotila podmienky pre jeho vydanie, je možné posudzovať v rámci tzv. nezákonného rozhodnutia. Všetky uvedené rozhodnutia však boli vydané v súlade so zákonom, neboli zrušené a majú povahu tzv. zákonného rozhodnutia. Navrhovateľ tvrdený nesprávny úradný postup odporkyne v konaní nepreukázal, pričom odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že nedostatočnosť opatrení prijatých odporkyňou, podľa názoru navrhovateľa, bez opory v zákone, podľa jeho subjektívneho presvedčenia, sa nemusia vždy legitímne zhodovať s objektívnou realitou.

V súvislosti s vyhlásením konkurzu uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 11. 4. 2011, č. k. 3K/95/2010 - 21, právoplatným dňa 5. 5. 2011 na majetok Družstva ako úpadcu, odvolací súd uvádza, že nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom voči odporkyni môže byť v občianskom súdom konaní uplatnený až vtedy, ak navrhovateľ nemohol dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky v konkurznom konaní. Odvolací súd má za to, že navrhovateľ si pohľadávku, ktorá je predmetom tohto sporu uplatnil v prebiehajúcom konkurznom konaní, škoda mu preto ešte nevznikla, a preto nemôže byť ani daná zodpovednosť štátu za škodu. Nárok na náhradu škody od štátu by mohol navrhovateľ úspešne uplatniť iba vtedy, ak by preukázal, že sa bezúspešne domáhal jej vydania v konkurznom konaní, nakoľko existencia pohľadávky uplatnená v konkurznom konaní vylučuje vznik škody ako majetkovej ujmy a tým aj konkurenciu právnej úpravy zodpovednosti za škodu s právnou úpravou konkurzu. Z uvedeného vyplýva, že v prejednávanej veci nie je daný ani ďalší predpoklad zodpovednosti štátu za škodu, a to existencia samotnej škody (analogicky rozhodnutie Najvyššieho súdu zo dňa 31. mája 2006, sp. zn. 4 Cdo 199/2005, z odôvodnenia ktorého vyplýva, že rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Cz/110/84, publikované pod č. 4/87 vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, je stále použiteľné).

Nebolo možné sa stotožniť ani s námietkou navrhovateľa v podanú odvolaní, týkajúcej sa procesného pochybenia súdu prvého stupňa, ktorý na pojednávaní nevykonával dokazovanie listinnými dôkazmi predpísaným spôsobom, nakoľko z obsahu zápisníc o pojednávaní pred prvostupňovým súdom vyplýva, že prvostupňový súd účastníkov riadne oboznámil s obsahom listinných dôkazov.

S poukazom na citované ustanovenie a za stavu, keď súd prvého stupňa v danom prípade v potrebnom rozsahu pre rozhodnutie vo veci samej zistil skutkový stav, vykonaním potrebných a účastníkmi navrhnutých dôkazov a keď navrhovateľ v odvolaní neuviedol žiadne skutočnosti, resp. tvrdenia, s ktorými by sa nebol súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku dôsledne vysporiadal a následne takto riadne zistený skutkový stav aj správne právne posúdil, tzn. že na správne zistený skutkový stav aplikoval zodpovedajúce zákonné ustanovenia, odvolací súd rozsudok v napadnutej časti ako vecne správny potvrdil podľa § 219 ods. 1 a 2 O. s. p.

Napadnutým uznesením zo dňa 9. decembra 2014, č. k. 12C 183/2011-529 súd prvého stupňa navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť v lehote 10 dní od doručenia uznesenia súdny poplatok za odvolanie v sume 20 eur. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne položkou 7a Sadzobníka súdnych poplatkov zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov.

Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie navrhovateľ. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a konanie o vyrubenie súdneho poplatku zastavil. Uviedol, že predmetom konania je jeho nárok na náhradu škody proti Slovenskej republike zastúpenej Národnou bankou Slovenska podľa § 9 zák. č. 514/2003 z. z. a konanie sa začalo do 30. septembra 2012 a na toto konanie sa vzťahuje s poukazom na ust. § 18ca v spojení s § 4 ods. 4 zák. o súdnych poplatkoch neobmedzené vecné oslobodenie od platenia súdneho poplatku ex lege, ktoré sa týka všetkých položiek Sadzobníka Zákona o súdnych poplatkoch. Mal za to, že súd prvého stupňa postupoval pri vyrubovaní súdneho poplatku nesprávne, keď nezohľadnil to, že vecné oslobodenie sa vzťahuje na toto konanie ako celok bez ohľadu na to, kedy bolo odvolanie podané, nakoľko právne relevantné je to, že konanie sa začalo v čase, kedy bolo toto konanie vecne oslobodené. Na podporu svojej argumentácie navrhovateľ záverom poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29. apríla 2014, č. k. 4Co 128/2014-310 v skutkovo i právne totožnej veci.

Odvolací súd preskúmal vec viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 212 ods. 1 O. s. p. v znení účinnom od 1. júna 2014, túto prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Podľa § 2 ods. 4 veta prvá zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, v odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie, pri dovolaní ten, kto podal dovolanie.

Podľa § 5 ods. 1 písm. a) zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

Podľa § 6 ods. 1 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, sadzba poplatku je uvedená v sadzobníku percentom zo základu poplatku alebo pevnou sumou.

Podľa § 6 ods. 2 veta prvá a druhá zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej.

Návrhy (odvolania, dovolania) sa spoplatňujú ku dňu ich podania a podľa sadzobníka súdnych poplatkov, účinného ku dňu podania návrhu.

Podľa položky 1 bod 3 Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v platnom znení, poplatky podľa rovnakej sadzby sa platia i v odvolacom konaní vo veci samej.

Súdne poplatky sa vyberajú za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ak sa vykonávajú na návrh a za úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry uvedené v sadzobníku súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov, ktorý tvorí prílohu tohto zákona. Poplatky sa vyberajú aj za konanie a úkony vykonávané bez návrhu v prospech poplatníka, ak je to v sadzobníku výslovne uvedené (§ 1 ods. 1, 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení zmien a doplnkov; ďalej len zákon). Poplatníkom je navrhovateľ poplatkového úkonu, ak je podľa sadzobníka ustanovený poplatok z návrhu. V odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie, pri dovolaní ten, kto podal dovolanie. Poplatníkom je tiež ten, kto podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu a v konaní nebol úspešný (§ 2 ods. 1 písm. a/, ods. 4 zákona). Poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ, dovolateľ (§ 5 ods. 1 písm. a/ zákona). Ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v dovolacom konaní vo veci samej (§ 6 ods. 2 veta prvá, druhá zákona). Poplatok za podanie návrhu alebo žiadosti, poplatok za uplatnenie námietky zaujatosti v konkurznom konaní alebo reštrukturalizačnom konaní podľa osobitného predpisu a poplatok za konanie o dedičstve je splatný vznikom poplatkovej povinnosti. Ostatné poplatky sú splatné do troch dní po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa uložila povinnosť zaplatiť poplatok, alebo ktorým sa schválil zmier (§ 8 ods. 1, 4 zákona). Z ustanovenia § 4 ods. 1 zákona bolo vypustené písm. c/ (od poplatku je oslobodené súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom) s účinnosťou od 1. 1. 2006 zákonom č. 621/2005 Z. z.. S účinnosťou od 1. 7. 2007 bolo zákonom č. 273/2007 Z. z. do § 4 ods. 1 zákona vsunuté písm. k/ (od poplatku je oslobodené súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom), ktoré bolo (písm. k/) z ustanovenia § 4 ods. 1 zákona vypustené zákonom č. 286/2012 Z. z., s účinnosťou od 1. 10. 2012. Z dôvodovej správy k zákonu č. 286/2012 Z. z. vyplýva, že sa týmto opatrením reaguje na nárast právne neopodstatnených žalôb o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. na súdoch, v ktorých sú predmetom sporu istiny v sumách nezriedka presahujúcich milióny eur bez toho, aby nároky žalobcov mali oporu v zákone. Oslobodenie od súdneho poplatku v súdnom konaní o náhradu škody má pre súdy v konečnom dôsledku za následok výrazný nárast sporovej agendy, keďže v štádiu predbežného prerokovania nároku v konaní pred ústredným orgánom štátnej správy nie je možné nárokom žiadateľov z dôvodu právnej neopodstatnenosti vyhovieť s tým, že pokiaľ sa v súdnom konaní preukáže nezákonné rozhodnutie orgánu štátu, prípadne jeho nesprávny úradný postup a štát bude zaviazaný na náhradu škody, úspešnému navrhovateľovi v rámci náhrady trov konania súd prizná i náhradu trov na zaplatenom súdnom poplatku. Žaloby sa budú spoplatňovať podľa položky č. 1 sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí neoddeliteľnú súčasť zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení zmien a doplnkov (ďalej len sadzobník) a upravuje spôsob výpočtu súdneho poplatku z návrhu na začatie konania, ak nie je ustanovená osobitná sadzba. Podľa prvej vety bodu 3 poznámky k položke č. 1 sadzobníka poplatky podľa rovnakej sadzby sa platia i v odvolacom konaní vo veci samej (v dôsledku zmeny zákona č. 71/1992 Zb. uskutočnenej zákonom č. 465/2008 Z. z. s účinnosťou od 1. 1. 2009). Za podanie návrhu na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom je určená osobitná sadzba, v sume 20 eur (položka č. 7a sadzobníka; od 1. 10. 2012). Z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. 9. 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. 9. 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. 9. 2012 (§ 18ca zákona).

V ustanovení § 1 ods. I zákona č. 71/1992 Zb. je vyjadrená ústavná zásada vyplývajúca z čl. 59 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorej dane a poplatky možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, ako správne uviedol aj navrhovateľ v podanom odvolaní. Použitie analógie legis je v prípadoch vyrubenia súdneho poplatku vylúčené. Poplatok za návrh, odvolanie, dovolanie možno vyrubiť len tomu, koho zákon č. 71/1992 Zb. za poplatníka výslovne (jednoznačne) označuje, resp. komu poplatkovú povinnosť za návrh, odvolanie, dovolanie explicitne ukladá (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 25. novembra 2010, č. k. IV. ÚS 387/2010-38).

V posudzovanej veci sa navrhovateľ žalobou podanou na súd prvého stupňa dňa 30. 12. 2011 domáhal náhrady škody podľa zák. č. 514/2003 Z. z. a dňa 6. 11. 2014 podal odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa zo dňa 10. októbra 2014, č. k. 12C 183/2011-515.

Od 1. 10. 2012 súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom nepožíva vecné oslobodenie od súdnych poplatkov a preto pokiaľ aj navrhovateľ podal návrh na začatie konania pred dňom 1. 10. 2012, jeho časť, odvolacie konanie, bolo nepochybne začaté po 1. 10. 2012.

Z vyššie uvedeného výkladu jednoznačne vyplýva, že zákonodarca rozlišuje medzi návrhom na začatie konania, odvolaním, dovolaním a vysvetlil, že v prípade, ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní.

V posudzovanej veci bolo odvolacie konanie začaté po 1. 10. 2012, a preto navrhovateľovi vznikla povinnosť zaplatiť poplatok za podané odvolanie podľa zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom v čase podania odvolania; výška poplatku za odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa je v rovnakej sadzbe ako poplatok z návrhu na začatie konania (po 1. 10. 2012), pričom za irelevantnú je potrebné považovať skutočnosť, že v sadzobníku nie je uvedená povinnosť zaplatiť poplatok za odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa vydaného v konaní o náhradu škody, náhradu nemajetkovej ujmy, podľa zákona č. 514/2003 Z. z., nakoľko úplne iná situácia by bola v prípade, ak by naďalej, aj po 1. 10. 2012, sa na konanie o náhradu škody, nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z. vzťahovalo vecné oslobodenie od súdnych poplatkov.

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením rozhodol vecne a právne správne, keď odvolateľovi (navrhovateľovi) vyrubil súdny poplatok za podané odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa zo dňa 10. októbra 2014, č. k. 12C 183/2011-515 s tým, že prvostupňové uznesenie spĺňa náležitosti vyplývajúce z ustanovenia § 167 ods. I, § 169 ods. I O. s. p., a zároveň je z neho zrejмый nezameniteľný a nespochybniteľný dôvod vyrubenia súdneho poplatku, jeho výška, čas, spôsob, ako i platobné miesto pre splnenie poplatkovej povinnosti. K rozhodnutiu Krajského súdu v Bratislave, na ktoré navrhovateľ v odvolaní poukazoval, odvolací súd uvádza, že rozhodnutím iného senátu odvolacieho súdu v obdobnej veci odvolací súd nie je viazaný (§ 135 ods. 1 O.s.p.).

Odvolací súd v otázke vzťahu medzi právom na prístup k súdu a povinnosťou zaplatiť súdny poplatok odkazuje na právny názor Európskeho súdu pre ľudské práva vyslovený v rozsudku zo dňa 19. júna 2001, č. sťažnosti 28249/95, vo veci Kreuz proti Poľsku (odseky 59, 60), podľa ktorého Európsky súd pre ľudské práva nikdy nevyhlásil možnosť, že záujmy riadneho chodu justície môžu odôvodňovať zavedenie finančného obmedzenia na prístup jednotlivca k súdu. V tej súvislosti Európsky súd pre ľudské práva konštatoval, že požiadavku zaplatiť súdny poplatok v súdnom konaní nemožno pokladať za obmedzenie práva účastníka na prístup k súdu, ktoré je nezlučiteľné per se s článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Odvolací súd zo všetkých vyššie uvedených dôvodov napadnuté uznesenie, ktorým bola navrhovateľovi uložená povinnosť zaplatiť za podané odvolanie súdny poplatok podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. ako vecne správne potvrdil.

Napadnutým uznesením zo dňa 9. decembra 2014, č. k. 12C 183/2011-531 súd prvého stupňa navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť v lehote 10 dní od doručenia uznesenia súdny poplatok za vyhotovenie rovnopisov elektronických podaní v sume 36,40 Eur (3,- eur za podanie doručené súdu dňa

25. 1. 2013 v rozsahu 5 strán, 5,60 eur za podanie doručené súdu dňa 30. 1. 2013 v rozsahu 56 strán a 27,80 eur za podanie doručené súdu dňa 17. 06. 2014 v rozsahu 278 strán). Svoje rozhodnutie odôvodnil právne položkou 20a Sadzobníka súdnych poplatkov zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov.

Aj proti uvedenému uzneseniu podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie, ktorým navrhol napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa pre nesprávne právne posúdenie zrušiť a konanie o vyrubenie súdneho poplatku zastaviť. Uviedol, že poplatok za vyhotovenie rovnopisov a elektronických podaní nie je povinný zaplatiť vzhľadom na na ust. § 4 ods. 1 písm. k) zák. č. 71/1992 Zb.. Poukázal pritom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 M Cdo 20/2010, z ktorého vyplýva, že oslobodenie od súdnych poplatkov (či už osobné alebo vecné) nie je zákonom o súdnych poplatkoch nijako obmedzené a vzťahuje sa na všetky položky uvedené v sadzobníku zákona o súdnych poplatkoch, ako aj na uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31. júla 2012, č. k. 5Co/313/2012-131. Záverom dodal, že podania boli podpísané zaručeným elektronickým podpisom, a preto ich podľa § 42 ods. 1 O.s.p. nebolo potrebné dopĺňovať v potrebnom počte rovnopisov.

Odvolací súd preskúmal vec viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 212 ods. 1 O. s. p. v znení účinnom od 1. júna 2014, túto prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Pol. 20a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb., bola do sadzobníka vložená novelou zák. č. 71/1992 Zb. vykonanou zákonom č. 273/2007 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť dňa 1. 7. 2007. Zákom č. 286/2012 Z.z. bolo zo zák. č. 71/1992 Zb. vypustené ustanovenie § 4 ods. 1 písm. k/, podľa ktorého bolo od poplatku oslobodené súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Zároveň bol týmto zákonom do zákona č. 71/1992 Zb. vložený § 18ca, podľa ktorého z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. 9. 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. 9. 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012. Z toho vyplýva, že toto konanie nie je od 1. 10. 2012 oslobodené od súdnych poplatkov. Posudzovaný poplatok nie je poplatkom za konanie, ale za úkon súdu, ktorým je vyhotovenie rovnopisov elektronických podaní. Iba ak by sa poplatok vyberal za konanie súdu, tak by sa jeho sadzba týkala konania na jednom stupni (§ 6 ods. 2 zák. č. 71/1992 Zb.). Keďže v danom prípade išlo o poplatok za vyhotovenie rovnopisov elektronických podaní, oslobodenie od jeho platenia sa s poukazom na § 18ca vzťahuje len na úkony navrhnuté do 30. 9. 2012. Vychádzajúc teda z názoru Najvyššieho súdu prezentovaného v jeho rozhodnutí sp. zn. 5 M Cdo 20/2010 je navrhovateľ oslobodený od všetkých poplatkov uvedených v Sadzobníku súdnych poplatkov, avšak len za úkony navrhnuté do 30. 9. 2012. V prejednávanej veci bol poplatok vyrubený za vyhotovenie rovnopisov elektronických podaní, ktoré boli súdu prvého stupňa doručené v roku 2013 a v roku 2014, teda po termíne 30. 9. 2012. Navrhovateľ je preto povinný zaplatiť súdny poplatok v zmysle pol. 20a Sadzobníka súdnych poplatkov.

Neobstojí ani odvolacia námietka navrhovateľa, že netreba dopĺňať podanie, ktoré bolo podpísané zaručeným elektronickým podpisom, a preto mu nevzniká poplatková povinnosť (zrejme odvolateľ mal na mysli poznámku č. 1 k položke 20a Sadzobníka súdnych poplatkoch). Nebolo sporné, že podania navrhovateľa doručené súdu boli podpísané zaručeným elektronickým podpisom. Odvolací súd však poukazuje na to, že je potrebné rozlišovať medzi súdnym poplatkom za vyhotovenie rovnopisu podaní urobených elektronickými prostriedkami podpísanými zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona (vid' položka 20a sadzobníka súdnych poplatkov) od úhrady vecných nákladov podľa § 42 ods. 3 O.s.p.. Ak bolo podanie urobené elektronickým prostriedkom podpísaným zaručeným elektronickým podpisom, súd vyhotoví potrebný počet rovnopisov a ich príloh bez toho, aby žiadal náhradu vecných nákladov podľa § 42 ods. 3 O.s.p. (poznámka 1 k položke 20a sadzobníka). Uvedené však nezbavuje povinnosti navrhovateľa zaplatiť súdny poplatok, keďže súdny poplatok nepredstavuje náhradu vecných nákladov podľa § 42 ods. 3 O.s.p. (ide o dva rozdielne, samostatné nároky).

Z uvedených dôvodov odvolací súd podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správne potvrdil aj uznesenie, ktorým bola navrhovateľovi uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok za vyhotovenie rovnopisov elektronických podaní.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p. tak, že odporkyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko si právo na ich náhradu neuplatnila (§ 151 ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.